

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput V. De retributione Missarum, & applicatione fructûs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

CAPUT V.

De Retributionibus, seu eleemosynis pro Missarum celebratione, & de applicatione fructus Sacrificii, ut proficiat pro quibus offertur.

Quaest. 1. LICET-NE Sacerdoti accipere pecuniam pro celebratione Missae?

Conc. Trid.
sess. 12. De
Sacrif. Missae.

S. Tho. in 4.
sent. dist. 23.
q. 3. art. 2.
q. 1. ad 4.

D. Th. Opus.
cul. 1. de Of-
ficii Sacerd.
p. 1.

Resp. Certum est in primis, ut ait Concilium Tridentinum, curare diligenter debere Sacerdotes, ut devitent quidquid avaritiam redolet, sic enim ait: *Atque, ut multa paucis comprehendantur, in primis quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur; nec non importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones, potius quam postulationes: aliaque hujusmodi, quae à simoniaca labe, vel certè à turpi questu non longè absunt, omninò prohibeant Episcopi.* Et ut ait Divus Thomas: *Dicendum, quòd facere pactiorem de Missa celebranda, est simoniacum semper; si tamen Sacerdos non habet alios sumptus, & non tenetur ex Officio Missam cantare, potest accipere denarios, sicut conducti Sacerdotes faciunt, non quasi pretium Missae, sed quasi sustentamentum vitae.*

Quaest. 2. Licet-ne Sacerdoti celebrare Missam ut habeat unde vivat?

Resp. *Non potest tamen, inquit Divus Thomas, Sacerdos illa intentione celebrare, ut ex hoc pecuniam consequatur, quia peccaret mortaliter.*

De Sacrificio Missæ. Cap. V. 251

Sanctus Bernardus, hanc serdidam Sacerdotum avaritiam deplorat dum ait: *Ipsa quoque Ecclesiastica dignitatis officia in turpem questum, & tenebrarum negotium transierunt: nec in his salus animarum, sed luxuria quaritur divitiarum; propter hoc condentur, propter hoc frequentant Ecclesias, Missas celebrant, Psalmos decantant.*

S. Bernard.
in Psal. 10.

Quæst. 3. Qui tenetur Missam celebrare ratione Beneficii, Capellæ, aut Legati, potest-ne eandem Missam offerre pro alio, qui sibi stipendium dedit?

Resp. Non potest, ut censuit congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum autoritate sibi à summo Pontifice attributâ his verbis: Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione Beneficii, seu Capellæ, Legati, aut Salarium, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere. Patet etiam ex D. Thoma supra citato, quia una ex conditionibus quam requirit Divus Thomas ut Sacerdos possit aliquid accipere pro celebratione Missæ, est, quòd non teneatur ex officio Missam cantare.

Cavanus in
addit. ad Ma-
nuale Episc.
n. 13.

Ratio est, quia semper præsumendum est, quòd ille, qui nobis onus imposuit celebrandæ Missæ, voluit ad suam intentionem celebrari, nisi expressè oppositum declaraverit; in quo casu videtur posse Sacerdotem applicare Missam pro alio, & recipere eleemosynam pro hac applicatione.

Videatur Constitutio Innocentii XII. in fine hujus Tomi.

Quæst. 4. Parochi tenentur-ne Missas applicare diebus Dominicis, & Festivis pro commissis sibi populis, & possunt-ne aliquam

eleemosynam pro applicatione Missæ recipere? Et quid dicendum de Capitulis?

Resp. Sequitur ex supra citata declaratione, non posse Parochos eleemosynam accipere, pro applicatione Missarum illis diebus, cum ratione Beneficii teneantur Missam celebrare Dominicis & Festivis diebus. Et Concilium Tridentinum ad id etiam illos obligat, dum ait: *Cum præcepto divino mandatum sit omnibus quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre. Cum enim ratione Beneficii teneantur Missas illas celebrare, sequitur ex S. Thoma supra relato, quod nihil possunt accipere pro applicatione illarum Missarum.*

Conc. Trid.
sess. 23. De
Refor. cap. 1.

P. 3. tit. 12.
R. 5.

Et ut ait Gavantus in Rubricas Missalis: *De Parochis, quod quibus diebus tenentur Missam celebrare, non possunt manualement eleemosynam recipere, censuit expressè sacra Congregatio Concilii die 1. Septembris 1629.* Ad sunt etiam aliæ declarationes, & præsertim pro Ecclesia Vasionensi quæ non solum Cathedralis est, sed etiam Parochialis. Cum enim Episcopus, occasione visitationis Liminum sanctorum Apostolorum, & relationis status Ecclesiæ quæ sacre Congregationi Concilii offertur, varia dubia proposuisset, inter quos secundum his verbis conceptum erat: 2. *Quærit, an Missæ Conventuales, quæ diebus ferialibus cantantur, applicari debeant pro communibus populi necessitatibus? vel an applicari possint solummodo in favorem illius qui stipendium seu eleemosynam obtulit, sicut fieri solet?* Respondit sacra Congregatio die 14. Novembris 1693. *Mandet Missam Conventualem applicari pro populo, ut re maturè discussâ, resolutum fuit in dubio applicationis Sacrificii 10. Maii 1692. & in Hydrunt*

De Sacrificio Missæ. Cap. V. 253

tina 1. Martii ejusdem anni. Tertium dubium propositum erat his verbis. 3. Quærit, an dum dici debent duæ Missæ Conventuales, propter officium alicujus Sancti occurrens in Quadragesima, aut aliis feriis majoribus, Missa de Sancto applicari possit pro Anniversario fundato, quod passim fieri solet in sancta Ecclesia? Respondit sacra Congregatio his verbis: Ad tertium negativè, quia Missa de Sancto est satisfactoria, & ex obligatione Festi currentis: Conventualis verò applicanda pro populo; & Missa de feria ex præcepto Ecclesiæ ubi viget consuetudo, nec pro hac aliud stipendium recipi potest. Debitam obedientiam præstitit his Decretis Capitulum nostrum Vasionense, & sine mora executioni demandata sunt, & in Actis capitularibus registrata.

Videatur Bulla Innocentii XII. in fine Tomi hujus.

Quæst. 5. Licet-ne accipere certam elemosynam pro Missa celebranda, & parte ejusdem elemosynæ sibi retentâ, alteri celebrandam committere?

Resp. Certum est in proposito casu esse mortale peccatum. Quod probatur 1. ex Bulla Urbani VIII. in qua sic legitur: Prohibetur etiam Sacerdoti qui Missam suscipit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem elemosynæ sibi retentâ, celebrandam committat: itaut administratores Ecclesiæ ex elemosynis Missarum celebrandarum nullam utcumque minimam portionem retinere possint, ratione expensarum quas subeunt in Missarum celebratione pro paramentis, luminibus, vino, Hostia, & similibus; nisi cum Ecclesiæ & loca ipsa alios non habent redditus quos in usum earundem expensarum erogare licitè possint. Et tunc eam

“ Bulla 431.
“ Urbani
“ VIII. quæ
“ incipit:
“ Cùm sæpe
“ contingat.

- » portionem quam retinebunt, nullatenus debere
 » excedere valorem expensarum, quæ pro ipso-
 » met tantum Missæ Sacrificio necessariò sunt
 » subeundæ. Et nihilominus eo etiam casu cu-
 » randum est, ut tot Missæ celebrentur, quot
 » præscriptæ fuerunt ab offerentibus eleemosy-
 » nam.

Probatur 2. ex summo Pontifice Alexan-
 dro VII. damnante sequentem propositionem:
 Propositio 9. *Post Decretum Urbani, potest Sacerdos, cui*
damnata. Missa celebranda traduntur, per alium satis-
facere, collato illi minori stipendio, alia parte
stipendii sibi retentâ. Videatur Bulla Inno-
centii XII. in fine hujus Tomi.

Quæst. 6. Quando Episcopus præscripsit
eleemosynam pro Missarum retributione, Sa-
cerdos tenetur-ne totidem celebrare Missas,
quot celebrandas suscepit, si accepit minorem
eleemosynam, quàm præscripta fuerit ab Or-
dinario?

Resp. Tenetur, ut patet 1. ex dicta Bulla
43. Urbani VIII. in qua sic legitur: Præcipi-
tur Sacerdotibus, ubi pro pluribus Missis, plu-
ra stipendia quantumcumque incongrua, &
exigua collata fuerint, tot Missæ celebrentur,
quot ad rationem attributa eleemosynæ præ-
scripta fuerint, etiamsi Ordinarius præscrip-
serit eleemosynam congruam juxta qualitatem
loci, personarum, ac temporum, ita ut alio-
quin ii ad quos pertinet, sua obligationi non
satisfaciant, quinimo graviter peccent, &
ad restitutionem teneantur.

Probatur 2. autoritate summi Pontificis
 Alexandri VII. qui damnavit hanc proposicio-
 nem: *Non est contra justitiam pro pluribus*
 Propositio 10. *Sacrificiis stipendium accipere, & Sacrificium*
damnata. unum offerre.

Ratio est quia cum quis aliquid dat cum

De Sacrificio Missæ. Cap. V. 255

conditione aliquid faciendi, injustitia est acceptare eleemosynam, si acceptans nolit implere conditionem, cum constet id, quod tantummodò datum est sub conditione, non posse ad donatarium pertinere, nisi velit satisfacere conditioni positæ.

Quæst. 7. Licet-ne iis, quibus impositum est onus Missarum celebrationis, cum nullus occurrit qui det eleemosynas, curare, ut anticipatè celebrentur pro iis, qui postea erogabunt eleemosynas pro Missarum celebratione?

Resp. Ut ait Bartholomæus Gavantus in Manuali Episcoporum verbo *Missæ* n. 33. *Anticipata celebratio pro incerto eleemosynam oblaturo, est prohibita à Paulo V. & Congregatione Concilii 15. Novembris 1605.*

Ratio est, quia fit directè contra intentionem erogantium eleemosynam pro celebratione Missarum, qui ut plurimum volunt offerri Sacrificium, ut ipsis impetretur auxilium aliquod à Deo, pro urgente aliqua necessitate.

Quæst. 8. Sacrificium pro pluribus oblatum, prodest-ne tantumdem singulis, ac si pro uno tantum oblatum fuerit?

Resp. Respondet Divus Thomas negativè. *Sed contra, ait, melius est plures particulares juvare, quàm unum: si ergo suffragium pro multis factum tantum valeret singulis, ac si pro uno tantum fieret, videtur quòd Ecclesia non debuit instituisse, ut pro aliquo singulariter Missa vel oratio fieret; sed quod semper diceretur pro omnibus Fidelibus defunctis: quod patet esse falsum.*

Et Divus Thomas ibidem in responsione ad 3. q. ad 2. ait: *Dicendum, quòd quamvis virtus Christi, qua continetur sub Sacramento Eucharistia, sit infinita; tamen determinatus est effectus, ad quem illud Sacramen-*

D. Th. in 4^a
dist. 45. q. 2^a
art. 4. arg.
sed contra.

tum ordinatur. Quare distributum inter plures, singulis prodest minùs, quàm si pro uno offerretur.

Quaest. 9. Sacrificium prodest-ne iis solùm pro quibus offertur?

Resp. S. Thomas loco citato in responsione ad 1. quaest. huic quaestioni solidissimè respondet: *Valor, inquit, suffragiorum potest pensari ex duobus. Valent enim uno modo ex virtute charitatis qua facit omnia bona communia; & secundùm hoc verum est, quòd magis valent ei qui magis charitate est plenus, quamvis pro eo specialiter non fiant. Alio modo suffragia valent, ex hoc quòd per intentionem unius alteri applicantur; & sic satisfactio unius alteri computatur; & hoc modo, non est dubium quòd magis valent ei pro quo fiunt; imò sic ei soli valent: satisfactio enim propriè ad poena dimissionem ordinatur, unde quantum ad dimissionem poena praecipuè valet suffragium ei pro quo fit.*

Et ibidem in responsione ad 3. quaest. ad 2. *Credibile tamen, quòd per divinam misericordiam, si aliquid de spiritualibus suffragiis supersit iis, pro quibus fiunt, ut scilicet eis non indigeant, aliis dispensetur pro quibus non fiunt, si iis indigeant, ut patet per Damasum in sermone de Dormientibus, sic dicentem: Deus tanquam justus commentietur in potenti possibilitatem, tanquam suscipiens defectuum commutationem, negotiabit: quae quidem negotiatio attenditur, quòd id quòd deest uni, alter supplet.*

Quaest. 10. Quomodo Sacerdos debet suam dirigere intentionem, antequam celebret?

S. Carol. Actor. p. 4.
Istructione all'i
Sacerdoti,

Resp. Id egregiè explicat sanctus Carolus, his praecisis verbis vulgari lingua Italica expressis: *Quando Sacerdos examinat suam in-*

De Sacrificio Missæ. Cap. V. 257

intentionem, maximè dum celebrat propter obligationem ortam ex Capellania seu alio Beneficio, debet diligenter advertere, ne id agat ex aliquo motivo humano avaritiæ aut vanæ gloriæ, aut ex aliquo timore vel pudore, aut consuetudine ductus potius quàm motivo spirituali: Sed potius attendere convenit ante quàm celebret, ut suam intentionem rectè dirigat, ita ut velit unire suam voluntatem, intentioni Jesu-Christi & Ecclesiæ cuius est Minister, & ita consecrare & offerre verum Corpus & sanguinem Domini, ad gloriam & honorem sanctissimæ Trinitatis, utilitatem sanctæ Ecclesiæ & auxilium omnibus Fidelibus procurandum. Deinde sigillatim applicet suam intentionem & oret pro his quibus tenetur, vel propter eleemosynam acceptam, vel propter Beneficium, aut certè quia illorum animæ sibi commissæ sunt: & eodem tempore applicet etiam pro necessitatibus Ecclesiæ, pro hæresum extirpatione, & conversione infidelium: pro suis Superioribus, pro Dominis & Magistratibus temporalibus, pro parentibus, benefactoribus, amicis, inimicis, pro illis qui in peccato mortali vivunt, pro afflictis, & generaliter pro omnibus Fidelibus defunctis.

pretendendo di voler fare quello che Christo Giesù signor nostro con la santa Chiesa, de quali è Ministro, intende e vole che egli faccia: cio è di consecrare & offerre il vero Corpo e sangue di Nostro Signore a gloria & honore della santissima Trinità, beneficio di santa Chiesa, & ajuto di tutti fedeli: & in particolare poi applichi la sua intentione a pregare per quelli per i quali è obligato, ò per la limosina ricevuta, ò per obligo di Capella, ovvero per haver cura dell'anime loro; e giuntamente l'applichi per i bisogni di santa Chiesa, per l'estirpatione delle heresie, e conversione de gli infideli, per i suoi superiori, per li Signori temporali e quelli che governano: per i parenti, benefattori, amici, inimici, per quelli che sono in peccato mortale, per i tribulati, e finalmente per tutti i fedeli defonti,

Nel discutere & esaminare la sua intentione, deve il sacerdote esser diligente in auvertire, massime se egli celebra per obligo di qualche Capella ò Beneficio in qualsivoglia modo, che non si mova per rispetto umano, ò di avaritia, ò di vana gloria: ovvero lo faccia per una certa vergogna ò timore riprensibile, ò per una certa usanza, ò senza spirito; mà procuri prima di celebrare, di riferire la sua intentione,